

А 2014
909 к

Шығармалар жинағы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛМАТЫ АКАДЕМИЯСЫ

1998

А 2014/909К

Үшінші том

Нұрлан
ОРАЗАЛИН

жыр
кітабы

Анұрапыс
БАСПАСЫ
Алматы,
2014

МАЗМҰНЫ

Ш. Айтматов. ҒАРЫШ МІНЕЗДІ ЖЫРЛАР	7
--	---

Ақалзатқа аманат

«Бір-ақ келер бұл ғұмырдың бар мәні...»	15
Оба түбіндегі ой.....	17
Әке рухы.....	21

ТУРА АЙТҚАНДЫ ТУМЫСЫ ТЕРІС ДЕМЕН...

«Пендеміз ғой... Пендеміз біз әмәнда...»	23
«Өзінді өзің жену қандай қиын іс...»	25
«Бір күні көкке шығам – қалықтаймын...»	27
«Тура айтқанды тумысы теріс демен...»	28
«Мазасызбын... Неліктен? Түсінбеймін...»	30
«Біз өмірде жылаймыз да күлеміз...»	32
«Қайда бармадық? Нені көрмедік?...»	34
«Жаным менің – көк орман жан баспаған...»	36
Ашық сөз.....	38
Нәубет үні.....	40

ҚОС ЫРҒАҚ

«Жүрегім мұн кешеді...»	42
«Көкке де шығармыз...»	43
Жалғыз қайың	44
Табысу	46

ЖҰМАҚТЫҢ ЖАЙЛЫ БІР ҮНІНДЕЙ...

«Алаурап көңілден от өріп...»	48
«Сендер бар жерде жана мазлаушы ем...»	50
«Түсімде мен тауды көрем көктенбіл...»	52
«Жабықтым... Жанымды ұғар кім?...»	53
Сезіну.....	55
«Сен бүгін биіктесің...»	57
«Ескі достардан хабар үзілді...»	58

ҚЫСҚЫ САҒЫНЫШ

«Түн... Қала...»	59
«Малтығып жатыр тағы көше қардан...»	61
«Көңілім елендейді күс-елеске...»	62
Досты жоғалту	63
Келеміз жалғай алмастан...	65
Аманат	67
Күз. Аялдама	69
Бас и, ұлым!	71
Мәңгілік толғауы	73
Жолорта жыры	76
Катем болса...	79
Күмның әні	81
Иә, пірім!	83
«Өзекте – өрт...»	86
Қызуқандылық	88
Сары күз	90
Әке қабыры басында	92

ТҮН СУРЕТІ

«Түн қараңғы... Тамылжып естілді өлен...»	95
«Көктің баяу толықсып Ай табағы...»	97
Өзіңе сен!	98
Өмір – ағыс	100
Бер, тәнірім!	102
Қас қағымда	104

АСПАННЫҢ ЖЫРТЫП ЖЕЙДЕСІН...

«Жүрегім шаншып отыр бүгін тағы...»	106
«Кеудемде – сыз...»	108
«Көрдіндер ме! Ақ жаңбырдың жауғанын...»	110
«Жүрексіз адам жоқ шығар?!»	112
«Мұнарымды кім ашар?...»	114
Сенім	116
«Жылайды аспан...»	118

АРАСЫНДА АРУАҚТАР МЕН ТІРІНІҢ

«Сен жоксын...»	119
«Сенсіз таң атты, сенсіз көшті күн...»	121
«Адал жанды ажалға адам қия ма?...»	123
«Біреулерге қол жетпестей «ірімін»...»	125
«Көзімде – жас. Көңілімде қырау бар...»	127
«Қағаздан қорқам...»	129

«Жә! Жә! Сабыр! Сабыр, Нұрлан!» десем де...»	131
«Үйім – думан...»	133
Атажұрт	135
Каралала	137
Дауыс	140
Суық сөз	142
Ақкүс	143
Кетгі қайда...	144
Азаттық жыры	146
«Біздер, қалқам, өлең атты елденбіз...»	149
С. Мұратбеков. ӨРЕСІ БИІК ТАЛАНТ	151

Қарақазан ғасыр

Драмалық дастан	299
Жала (бірінші күй)	168
Нала (екінші күй)	181
Жанталас (үшінші күй)	203
Жандауыс (төртінші күй)	222
Арылу (күй-түйін)	254
А. Кеңшілікұлы. ДАУЫЛДАН КЕЙІНГІ АҚ ЖАУЫН	263

Құралайдың салқыны

Жүрекжарды	273
------------------	-----

ЖЫРҒА ТҮС, ЖҮРЕКТЕГІ БАР ЫСТЫҒЫМ

«Қиянатпен айтылатын кінә – арсыз...»	275
«Көз ұшында – қиянқы бел...»	277
«Аққуым, айналайын, қос құлыным...»	279
«Мұнымды кім оқысын ішімдегі...»	281
«Көңілім бүгін менің ғарыштайын...»	283
Құлазу	285
Жалған	287
Сұрақ	289
«Болмайды тірлік үшін алыспасам...»	292

ТҮНГІ ДАУЫС

«Кеудемде күй толғатқан бір ағын бар...»	294
«Қоркам қатты...»	296
«Өмір қысқа, жарығым, шексіз көрме...»	298
«Түнгі дауыс...»	300
«Жебейтұғын жаратылыс, жанды ізгі...»	302
Ширығу (Азаттық толғауы)	304

ҚАЙЫҢДАР ҚУРАҒАН ЖЫЛ

«Мен осы өзіммін бе?...»	307
«Заман қашып барады, заман қашып...»	309
«Түн қараңғы. Түндей көңіл қараңғы...»	310
«Жүрек сорлы тыпыршиды, толғайды...»	312
Күз-көңіл	314
Тура сөз	316
Қара шал. Қара бақыр	318
«Онай емес тіршілік қиын, балам...»	320

ДҮНИЕНІҢ ЖАРЫЛДАРДАЙ ЖАРҒАҒЫ...

«Заман – сұрақ...»	322
«Жаны жайсаң, көкірегі – ән-ғалам жан секілді ен...»	324
«Бәрі сауда...»	326
«Қолым – қысқа...»	328

АЙДЫҢ АСТЫН МӘНГІЛІК БЕСІК ЕТЕМ...

«Келмедік, жаным, өмірге мынау бекер біз...»	330
«Маған артық байлықтың жоқ керегі...»	332
«Сабыр ет, ашуланба, айық, күнім...»	333
«Саған айтар кеудесінде әні бар...»	335
«Сен маған көкте жүзген аппақ Айсын...»	337
«Барайыншы ұрланып, ұрын саған...»	339
«Алдында аласардым ба...»	341
«Жанарында – көктемгі тау, қыр, емен...»	342
«Басы да емен, ғаламның аяғы емен...»	344

ӨЗІМЕ-ӨЗІМ ЖАТ БОЛЫП БАРАМ...

Бірінші ырғақ

«Кімнен көрем?...»	345
«Көрдім үнсіз көздерден ел көмейін...»	347
«Әділдік жоқ. Әділдігін – шартты ұғым...»	348
«Кеше басқа елім. Бүгін – басқамын...»	350

Екінші ырғақ

«Өртеніп бойда от болып далам...»	352
-----------------------------------	-----

«Аспанға сенем...»	354
«Өзгерем күнде, өзгерем айда...»	356
ЖҮРЕКТІҢ ҮНІН ЕСТІР ЖҮРЕК ТЕК...	
«Кайыршы жұртты жатыр жырымдап...»	358
«Күн өткен сайын күдік үдейді...»	359
«Өрісі кеңдер өріс іздей ме?...»	360
КӨШТІҢ МҰҢЫ – АМАН ӨТУ ҚИЯДАН	
«Білем...».....	361
«Арман кудық. Алыстық. Болды бекер. Беріл!..»	363
«Катар тұрып көтерер кен көшені...»	365
«Жымқырмақ боп біреудің үйдегісін...»	366
«Көңілдерге кіреуке мұң, енді сыз...»	368
Тілек жыры	370
ҚОЗДАҒЫ ҚЫЗЫЛ ШОҚТАЙЫН...	
«Жылдар өтеді...».....	372
«Мен жылаймын...».....	374
«Арман боп күшқан...».....	376
«Қоғалы көл-ай...».....	378
«Онаша қалсам...»	380
«Аластал оймен...»	382
МӘНГІЛІК ЗАҢЫ	
«Күйіп-жанғанның...»	384
Күз адамы	386
«Азатпын мен...».....	388
ОҢАШАДА ӨЗІҢМЕН КЕЗДЕСТІҢ БЕ...	
«Маған бір се зім керек, қарғам, бөтен...»	390
«Кайда барам?...».....	391
«Далада қар...».....	393
«Сен бөлексің. Ойың, ісін өзгерген...»	394
«Досың сатты... Сатты сені...»	395
«Әй, құдайдың пендесі!..»	396
Қантар. Аяз. Қара түн	398
Құралайдың салқыны.....	400
Е. Дүйсенбай ұты.	
ОЙДЫҢ ӨРІНЕ. ЖҮРЕКТІҢ ТӨРІНЕ ШЫҚҚАН ЖЫР	403